

**MUISTIO TOKONSALON TURVETUOTANNON YMPÄRISTÖLUVAN LAUSUNNON
ANTAJILLE JÄRJESTETYSTÄ TIEDOTUS- JA KESKUSTELUTILAISUUDESTA
15.8.2012**

**Paikka ja aika: Toholammin kunnantalo 15.8.2012 klo 9.00 – 11.20 sekä
Isonevan tuotantoalue klo 12 – 15.**

Osallistujat: Liitteenä

Tokonsalo Oy:n edustaja Heimo Karjalainen avasi kokouksen. Avauspuheenvuorossa Karjalainen kertoi tilaisuuden järjestetyn, jotta hankkeesta kiinnostuneilla on mahdollisuus tutustua hankkeeseen tarkemmin. Lestijoen Kalastusalue on jättänyt Isonevan turvetuotantoa vastustavan lausunnon. Kalastusalueen lausunnon lisäksi ympäristöluvasta on jätetty viisi muuta lausuntoa. Karjalainen toivoi, että tässä kokouksessa keskitytään kuitenkin käsittelemään ensisijaisesti Lestijoen kalastusalueen lausuntoa, koska siinä esitetyt väitteet ovat hakijan näkökulmasta vakavimpia.

Avauspuheenvuoron jälkeen kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Jari Kangasvieri ja muistion laatijaksi Petri Ahokangas.

Tokonsalo Oy:n lainopillinen avustaja Markku Paananen piti ensimmäisen puheenvuoron. Hän nosti esille, että Kalastusalueella on oikeus mielipiteeseen. Mutta kalastusalueen lausunnossa olevat väittämät siitä, että Tokonsalo Oy on hakemuksessa harhauttanut viranomaisia eikä toimi lupamääräysten mukaisesti tai että pintavalutuskenttä ei toimi, ovat sen verran vakavia, ettei Tokonsalo voi niitä sivuuttaa. Kokouksen lisäksi Tokonsalo tulee kumoamaan väitteet myös virallisessa vastineessa lupahakemukseen, mutta tilaisuus on silti järjestetty lisäinformaation antamiseksi asianosaisille.

Kokkolan Energian Petri Kokko täsmensi puheenvuorossaan Kokkolan Energian ja Oy Kokkola Power Ab:n roolia Isonevan turvetuotannossa. Oy Kokkola Power Ab harjoittaa Isonevalla turvetuotantoa maa-aineksen otto-oikeussopimuksella ja Hietalan Turve on tuotantoalueella voimalaitoksen urakoitsijana. Tokonsalo Oy vastaa ympäristöluvan hakemisesta. Turpeen rooli on kotimaisena ja alueellisena polttoaineena Kokkolan Energialle erittäin merkittävä eikä sille ole todellisuudessa hyviä korvaavia vaihtoehtoja. Edes puusta ei ole Keski-Pohjanmaalla korvaavaksi polttoaineeksi, sillä alueella toimii Euroopan suurin sellutehdas ja biovoimalaitos ja metsien kasvu jää jälkeen Keski- ja Etelä Suomen metsien kasvusta. Lisäksi ympäristöseikat puoltavat puun ja turpeen sekapolttoa. Ympäristöasioihin Kokkolan Energia suhtautuukin vakavasti ja edellyttää jatkossa kaikilta toimijoilta, että tuotannossa noudatetaan ympäristölupien määräyksiä.

Varattujen puheenvuorojen jälkeen käydyssä keskustelussa kalastusalueen edustaja Matti Honkala korosti Lestijoen roolia herkkänä Natura-alueena. Hän

kyseenalaisti erityisesti pintavalutuskentän puhdistustehon riittävyyden. Tokonsaloo edustava Paananen nosti asiaan liittyen esille, että Kalastusalue on lausunnossaan esittänyt, että Tokonsalon tuotantoalueiden vesien puhdistuksen pitäisi ottaa talteen kiintoaineksesta yli 90 %, fosforista 85 % ja typestä 35 %. Paananen toi esiin, että Pöyryn vesianalyysiraporttien suhteen puhdistusteho ylittää jo nyt kalastuskunnan vaatimukset. Ely-keskuksen edustajat Päivi Kentala ja Juha Kursula korostivat kuitenkin, että vaikka esillä olleet näytteet kertovat hyvästä puhdistustehosta ei yksittäisiä näytteitä voi tulkita yleistävästi vaan tilannetta pitää seurata pidemmällä ajalla. Elyn tiedostoista ei ollut löytynyt vesianalyysiejä vaan tuotantotietoja, joten kentän toimivuuden suhteen Ely ei voi ottaa tiukkaa kantaa. Karjalainen myönsi, että näytteiden ottamisessa ja tietojen toimittamisessa on ollut puutteita, mutta heillä ei ole tiedossa, että Tokonsalo olisi tietoisesti jättänyt johonkin kyselyyn vastaamatta. Karjalainen totesi Tokonsalon selvittävän näytetietojen tilanteen tarkemmin suoraan Ely-keskuksen kanssa.

Alueella urakoivan Marko Hietalan mukaan tuotantoalueelta ei pääse tulvavesien mukana liettynyttä turvetta pois muualle kuin pintavalutuskentälle.

Kalastusalue oli lausunnossaan lisäksi lausunut Tokonsalon tuottavan turvetta luvattomalla 20 ha pinta-alalla. Satu Wirkkala kertoi mitanneensa GPS mittauksella Tokonsalo Oyn pyynnöstä Kalastusalueen lausunnossa esittämän turvetuotantoalan pinta-alan. Mittauksen tulos oli 9,3 ha. Karjalainen totesi tuotantoa harjoitettavan kyseisellä alueella niin sanotun kymmenen hehtaarin säännön perusteella. Alle kymmenen hehtaarin tuotantoalueet eivät edellytä ympäristölupaa ja kyseinen alue on alaltaan alle kymmenen hehtaaria.

Timo Syri ja Eero Halmetoja toivat keskustelussa voimakkaasti esiin metsäojituksen vaikutuksen Loukkuunjärven peltoalueen tulviin ja Loukkuunojan kautta Lestijoen veden laatuun. Loukkuunjärven pellot kärsivät säännöllisesti voimakkaiden sateiden jälkeen pahoista tulvista. Lisäksi Loukkuunjärvelle rakennetulla kosteikkoalueella on ollut patomurtuma, josta liettynyttä vettä on valunut suuria määriä Loukkuunojaan. Tilaisuudessa näytettiin alueelta otettuja kuvia, joista pystyi päättelemään tulvavesien mukana liikkuneen merkittäviä määriä kiintoainesta.

Karjalainen kertoi Isonivan valunta-alueen olevan vain noin 4 % Loukkuunojan valunta-alueesta ja että Isonivan vedet yhtyvät Loukkuunojaan patomurtuma-alueen alapuolella. Lisäksi Isonivan turvetuotantoalue on ollut mm. pintavalutuskentän osalta tietyllä tavalla edelläkävijä vesiensuojelutoimissa.

Toholammin kunnan rakennustarkastaja Jukka Nurmela totesi Isonivan tuotantoalueen ja laajennusalueen sijaitsevan maakuntakaavassa turvetuotantoon varatulla alueella. Kaavassa esitetään lisäksi, että

turvetuotanto pyrittäisiin keskittämään olemassa oleville soille ja niihin liittyville alueille sekä ojitetuille alueille. Eli kaavanäkökulma tukee ympäristöluvan myöntämistä ja tuotannon laajentamista Isonivan alueella.

Loppukeskustelussa Anna-Maija Kujala totesi Tokonsalon hoitaneen asiansa sääntöjen ja lupien puitteissa ja että syytettynä on osin väärä taho. Kujala toivoi, että Kalastusalue ottaisi arvokkaan Lestijoen vesiensuojelun kokonaisvaltaisemmin asiakseen ja pyrki vaikuttamaan toimillaan siten, että myös muiden kuin turvetuotantoalueilta tulevat valumavedet saataisiin paremmin valvontaan. Myös Eero Halmetoja totesi turvetuotannolla olevan merkittävän roolin Toholammilla ja Toholammille. Hän toivoi, ettei turvetuotannosta tehdä syntipukkia kaikkeen. Halmetoja totesi myös, ettei kalastusalue ole pystynyt osoittamaan selkeitä faktoja lausuntonsa tueksi.

Puheenjohtaja totesi, että tällä kokouksella ei ole virallista statusta, mutta että käyty keskustelu on ollut hyvä. Puheenjohtaja totesi käydyn keskustelun osoittavan, että Lestijoen vesiensuojelukysymys on hyvin laaja kysymys ja koskettaa turvetuotannon lisäksi kaikkia alueella toimivia.

Puheenjohtaja päätti kokouksen n. 11.15

MAASTOKATSELMUS ISONEVAN TURVETUOTANTOALUEELLA 15.8 N. KLO 12 – 15.

Kokouksen jälkeen osanottajilla oli mahdollisuus tutustua maastossa Isonivan turvetuotantoalueeseen ja vesien käsittelyyn. Katselmuksella tutustuttiin vesinäytteiden ottopaikkoihin sekä vesiensuojelurakenteisiin.

Maastokatselmuksella todettiin, että pintavalutuskenttä on näköhavaintojen perusteella pääsääntöisesti hyvä ja toimiva. Parannusehdotuksena tuli lähinnä mittapadon uusinta virtaaman mittausta varten ja pengerten korotus. Lisäksi Elyn Juha Kursula antoi korjauskehoituksen rimmen laitaan kaivettavasta eristysojasta sekä tulvien tukkimien tuotantoalueen liettenpidättimien puhdistamisesta.

Maastokatselumuksella ei tullut ilmi lupaviranomaisten harhauttamista tai lainvastaista toimintaa.

Kokouksen puolesta

Petri Ahokangas